

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В.М.Тимошенко

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ЯКОСТІ»**

(для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання спеціальності 7.050107
«Економіка підприємства»)

Харків -ХНАМГ-2009

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Економіка якості» (для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання спеціальності 7.050107 – «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва: уклад.: В.М. Тимошенко; – Х.: ХНАМГ, 2009. – 14 с.

Укладач: В.М. Тимошенко

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Рецензент: зав. кафедри економіки будівництва Харківської національної академії міського господарства, доктор технічних наук, професор В.І. Торкатюк

Рекомендовано кафедрою економіки будівництва, протокол засідання кафедри №5 від 23.12.2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце в дисципліні в навчальному процесі	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	6
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	6
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	8
2.2. Зміст дисципліни	8
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та форми навчальної роботи студента	9
2.2.2. Лекційний курс	9
2.2.3. Практичні заняття	10
2.2.4. Індивідуальні завдання	10
2.2.5. Самостійна робота студента	10
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту	11
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	12

ВСТУП

В сучасних умовах господарювання організацій, умовах ринкових відносин все більшого значення в господарській діяльності набувають знання в області економіки і управління якістю. Дана область є ключовою у формуванні конкурентних переваг організації. В зв'язку з цим студенти – майбутні економісти повинні володіти знаннями в області економіки і управління якістю для ухвалення ефективних управлінських рішень в досліджуваній області.

Даний курс дає можливість сформулювати теоретичну базу, сприяє розвитку економічних здібностей, які необхідні для роботи в різних сферах діяльності людини, пов'язаних з економічними аспектами якості.

Дисципліна «Економіка якості» є дисципліною за вибором студента для підготовки спеціалістів за спеціальністю 7.050107 «Економіка підприємства».

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- Освітньо-кваліфікаційна характеристика (варіативна компонента) спеціаліста спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства” за напрямом 0501 – “Економіка і підприємництво”.

- Освітньо-професійна програма (варіативна компонента) спеціаліста спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства” за напрямом 0501 – “Економіка і підприємництво”, Харків, 2007.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста за напрямом 0501 – «Економіка і підприємництво» спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства», Харків, 2007.

Програма ухвалена кафедрою економіки будівництва (протокол №1 від 28.08.2007р.) та Вченою радою факультету економіки і підприємництва (протокол №2 від 10.10.2008р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце в дисципліні в навчальному процесі

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Економіка якості» є формування необхідного об'єму теоретичних і прикладних знань, умінь і навиків, що дозволяють розвинути компетенції студента в області економіки якості.

Основне завдання дисципліни: визначення головних механізмів економіки якості і виявлення алгоритму їх взаємодій з метою мінімізації витрат на якість, зниження собівартості, підвищення якості і конкурентоспроможності продукції.

1.1.2. Предмет вивчення дисципліни – механізми економіки якості, методи і процеси управління якістю.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Економіка підприємства	Дипломне проектування
Організація виробництва	
Управління проектами	
Управління персоналом	
Економіка і організація інноваційної діяльності	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Економіка якості

(2/72)

Змістовий модуль. Якість та менеджмент якості

1. Якість як економічна категорія та об'єкт управління
2. Еволюція підходів до менеджменту якості.
3. Основні етапи розвитку системи якості.
4. Контроль якості
5. Значення стандартизації. Стандарти ISO серії 9000. Стандарти статистичного контролю.
6. Сертифікація продукції та систем якості.
7. Управління витратами на забезпечення якості.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (За рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності(виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Виробничі та соціальні функції типових задач діяльності
Репродуктивний рівень: проникати в сутність явищ і процесів реального світу, свідомо використовувати наукові знання в пізнавальній та професійній діяльності	Виробнича	Організаційна, виконавська, управлінська
Алгоритмічний рівень: захищати інтереси держави, поєднувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси	Аналітична	Організаційна, управлінська
Евристичний рівень: урахувати соціальні аспекти впливу рішень, що приймаються, на співробітників, споживачів, місцеві спільноти	Соціально-виробнича	Управлінська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Басовский Л.Е., Протасов В.Б. Управление качеством: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2002.
2. Управление качеством: Учеб. пособие / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро. Под ред.. И.И. Мазура. – М.: Высшая школа, 2003.
3. Фейгенбаум А. Контроль качества продукции. – М.: Экономика, 1986.
4. Шаповал М.І. Менеджмент якості: Підручник. – К., 2003.
5. Экономика качества. Основные принципы и их применение / Под ред. Дж. Кампанеллы / Пер. с англ. А. Раскина / Науч. ред. Ю.П. Адлер и С.Е. Щепетова. – М.: РИА «Стандарты и качество», 2005. – 232 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

«Економіка якості»

Метою вивчення дисципліни «Економіка якості» є формування необхідного об'єму теоретичних і прикладних знань, умінь і навиків, що дозволяють розвинути компетенції студента в області економіки якості.

Основне завдання дисципліни: визначення головних механізмів економіки якості і виявлення алгоритму їх взаємодій з метою мінімізації витрат на якість, зниження собівартості, підвищення якості і конкурентоспроможності

продукції.

Предмет вивчення дисципліни – механізми економіки якості, методи і процеси управління якістю.

Змістовий модуль: Якість та менеджмент якості.

Аннотация программы учебной дисциплины

«Экономика качества»

Целью изучения дисциплины «Экономика качества» является формирование необходимого объема теоретических и прикладных знаний, умений и навыков, которые позволяют развить компетенции студента в области экономики качества.

Основное задание дисциплины: определение главных механизмов экономики качества и выявление алгоритма их взаимодействий с целью минимизации расходов на качество, снижения себестоимости, повышения качества и конкурентоспособности продукции.

Предмет изучения дисциплины – механизмы экономики качества, методы и процессы управления качеством.

Содержательный модуль: Качество и менеджмент качества.

Annotation of the program of educational discipline

«Economy of quality»

The purpose of the discipline «Economy of quality» is forming of necessary volume of theoretical and applied knowledge's, abilities and skills which allow to develop jurisdictions of student in area of economy of quality.

Basic task of discipline: determination of main mechanisms of economy of quality and exposure of algorithm of their co-operations with the purpose of minimization of charges on quality, cuttings prime costs, upgrading and competitiveness of products.

Subject of the discipline is mechanisms of economy of quality, methods and processes of quality management.

Substantial module: Quality and management of quality.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента

за спеціальностями та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр(и)	Аудиторії	Години								
				у тому числі				у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні	Самостійна робота	Контр.роб	КП/КР	РГР	Екзамен (семестр)	Заліки (триместр)
Денна форма навчання 7.050107 – Економіка підприємства, Економіка будівельних підприємств	2/72	2	24	12	12	–	48	–	–	–	–	10
Заочна форма навчання 7.050107 – Економіка підприємства, Економіка будівельних підприємств	2/72	2	6	8	2	–	60	15	–		–	10

2.2. Зміст дисципліни

Модуль. Економіка якості

(2/72)

(денне та заочне навчання)

Змістовний модуль (ЗМ). Якість та менеджмент якості . . . (1,0 / 36)

1. Якість як економічна категорія та об'єкт управління.

2. Еволюція підходів до менеджменту якості.

3. Основні етапи розвитку системи якості.

4. Контроль якості.

5. Значення стандартизації. Стандарти ISO серії 9000. Стандарти статистичного контролю.

6. Сертифікація продукції та систем якості.

7. Управління витратами на забезпечення якості.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та форми навчальної роботи студента

(денне навчання)

Модулі та змістовні модулі	Всього, кредит/ /годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні	СРС
Модуль «Економіка якості»	1,0 / 36	12	—	—	24
ЗМ. Якість та менеджмент якості	1 / 36	12	—	—	24

(заочне навчання)

Модулі та змістовні модулі	Всього, кредит/ /годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні	СРС
Модуль «Економіка якості»	1,0 / 36	4	2	—	30
ЗМ. Якість та менеджмент якості	1 / 36	4	2	—	30

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин	
	7.050107 денне навчання	7.050107 заочне навчання
Тема 1. Якість як економічна категорія та об'єкт управління	2	1
Тема 2. Еволюція підходів до менеджменту якості	1	0
Тема 3. Основні етапи розвитку системи якості	1	0
Тема 4. Контроль якості	2	1
Тема 5. Значення стандартизації. Стандарти ISO серії 9000. Стандарти статистичного контролю	2	1
Тема 6. Сертифікація продукції та систем якості	2	0
Тема 7. Управління витратами на забезпечення якості	2	1
Всього	12	4

2.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин	
	7.050107 денне навчання	7.050107 заочне навчання
Тема 1. Якість як економічна категорія та об'єкт управління	—	0
Тема 2. Еволюція підходів до менеджменту якості	—	0
Тема 3. Основні етапи розвитку системи якості	—	0
Тема 4. Контроль якості	—	1
Тема 5. Значення стандартизації. Стандарти ISO серії 9000. Стандарти статистичного контролю	—	0
Тема 6. Сертифікація продукції та систем якості	—	0
Тема 7. Управління витратами на забезпечення якості	—	1
Всього	—	2

Практичні заняття передбачені тільки у студентів заочної форми навчання. На практичних заняттях розбираються і вирішуються задачі та питання, що викликають у студентів труднощі при виконанні контрольної роботи.

2.2.4. Індивідуальні завдання

Виконання курсового проекту та розрахунково-практичного завдання для денної форми навчання не передбачено навчальним планом.

Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу згідно з «Методичними вказівками та завданням для контрольних робіт для студентів заочної форми навчання з дисципліни «Економіка якості». Плановий обсяг годин на виконання контрольної роботи – 15 годин.

2.2.5. Самостійна робота студента

Для опанування матеріалу дисципліни «Економіка якості» окрім лекційних та практичних занять значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі. Під час такої роботи студент використовує конспект лекцій, основну та додаткову спеціальну літературу, що рекомендована для поглиблення знань та відповідні методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Економіка якості», які наведені у розділі 2.4. цієї робочої програми навчальної дисципліни. Формами самостійної роботи виступають: вивчення додаткової літератури, підготовка до практичних занять, виконання індивідуальних завдань.

Орієнтовний розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин	
	7.050107 денне навчання	7.050107 заочне навчання
Тема 1. Якість як економічна категорія та об'єкт управління	3	4
Тема 2. Еволюція підходів до менеджменту якості	3	4
Тема 3. Основні етапи розвитку системи якості	3	4
Тема 4. Контроль якості	4	5
Тема 5. Значення стандартизації. Стандарти ISO серії 9000. Стандарти статистичного контролю	4	4
Тема 6. Сертифікація продукції та систем якості	3	4
Тема 7. Управління витратами на забезпечення якості	4	5
Всього	24	30

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

(денне навчання)

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістовного модуля: написання тесту за темами, що входять до змістовного модуля	40
Підсумковий контроль - ПМК	60
Всього за модулем	100

(заочне навчання)

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістовного модуля не передбачений	—
Виконання та захист контрольної роботи	40
Підсумковий контроль - залік	60
Всього за модулем	100

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
Більше 90-100 включно	Відмінно	A
Більше 80-90 включно	Добре	B
Більше 70-80 включно		C
Більше 60-70 включно	Задовільно	D
Більше 50-60 включно		E
Більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
Від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	Денна форма навчання ЗМ, де застосовується	Заочна форма навчання ЗМ, де застосовується
1	2	3
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1. Басовский Л.Е., Протасов В.Б. Управление качеством: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2002.	ЗМ 1	ЗМ 1
2. Управление качеством: Учеб. пособие / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро. Под ред. И.И. Мазира. – М.: Высшая школа, 2003.	ЗМ 1	ЗМ 1
3. Фейгенбаум А. Контроль качества продукции. – М.: Экономика, 1986.	ЗМ 1	ЗМ 1
4. Шаповал М.І. Менеджмент якості: Підручник. – К., 2003.	ЗМ 1	ЗМ 1
5. Экономика качества. Основные принципы и их применение / Под ред. Дж. Кампанеллы / Пер. с англ. А. Раскина / Науч. ред. Ю.П. Адлер и С.Е. Щепетова. – М.: РИА «Стандарты и качество», 2005. – 232 с.	ЗМ 1	ЗМ 1
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)		
1. Злобина Н.В. Экономика качества: Учебное пособие. – Тамбов: ТГТУ, 2009. – 77 с.	ЗМ 1	ЗМ 1
2. Крылова Г.Д. Основы стандартизации, сертификации, метрологии: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.	ЗМ 1	ЗМ 1
3. Орлов П.А. Менеджмент качества и сертификация продукции: Уч. пособие. – Харьков: ИД «ИНЖЕК», 2004.	ЗМ 1	ЗМ 1
4. Статистические методы повышения качества / Под ред. Хитоси Куме. – М.: Финансы и статистика, 1990.	ЗМ 1	ЗМ 1
5. Тимошенко В.М. Економіка якості: Конспект лекцій. – Харків: ХНАМГ, 2010.	ЗМ 1	ЗМ 1

Продовження табл.

1	2	3
6. Фатхутдинов Р.А. Организация производства. – М.: ИНФРА-М, 2001.	ЗМ 1	ЗМ 1
7. Хачатуров А.Е., Куликов Ю.А. Основы менеджмента качества. Учебное пособие для ВУЗов. – Из-во ДИС, 2003. – 304 с.	ЗМ 1	ЗМ 1
8. Шаповал М.І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації. Підручник. – К.: Європейський у-т, 2002.	ЗМ 1	ЗМ 1
3. Методичне забезпечення		
1. Тимошенко В.М. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Економіка якості» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр денної та заочної форм навчання спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства»). – Харків:ХНАМГ, 2010.	ЗМ 1	ЗМ 1
2. Тимошенко В.М. Методичні вказівки та завдання для контрольних робіт для студентів заочної форми навчання з дисципліни «Економіка якості» (для студентів спеціальності 7.050107 – «Економіка підприємства»). – Харків, ХНАМГ, 2010.	–	ЗМ 1

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Тимошенко Володимир Миколайович

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни
«Економіка якості» (для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання
спеціальності 7.050107 – «Економіка підприємства»)

План 2009, поз. 433 Р

Підп. до друку 18.05.2010 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60х84 1/16

Ум. друк. арк. 0,6

Зам. № 5931

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001